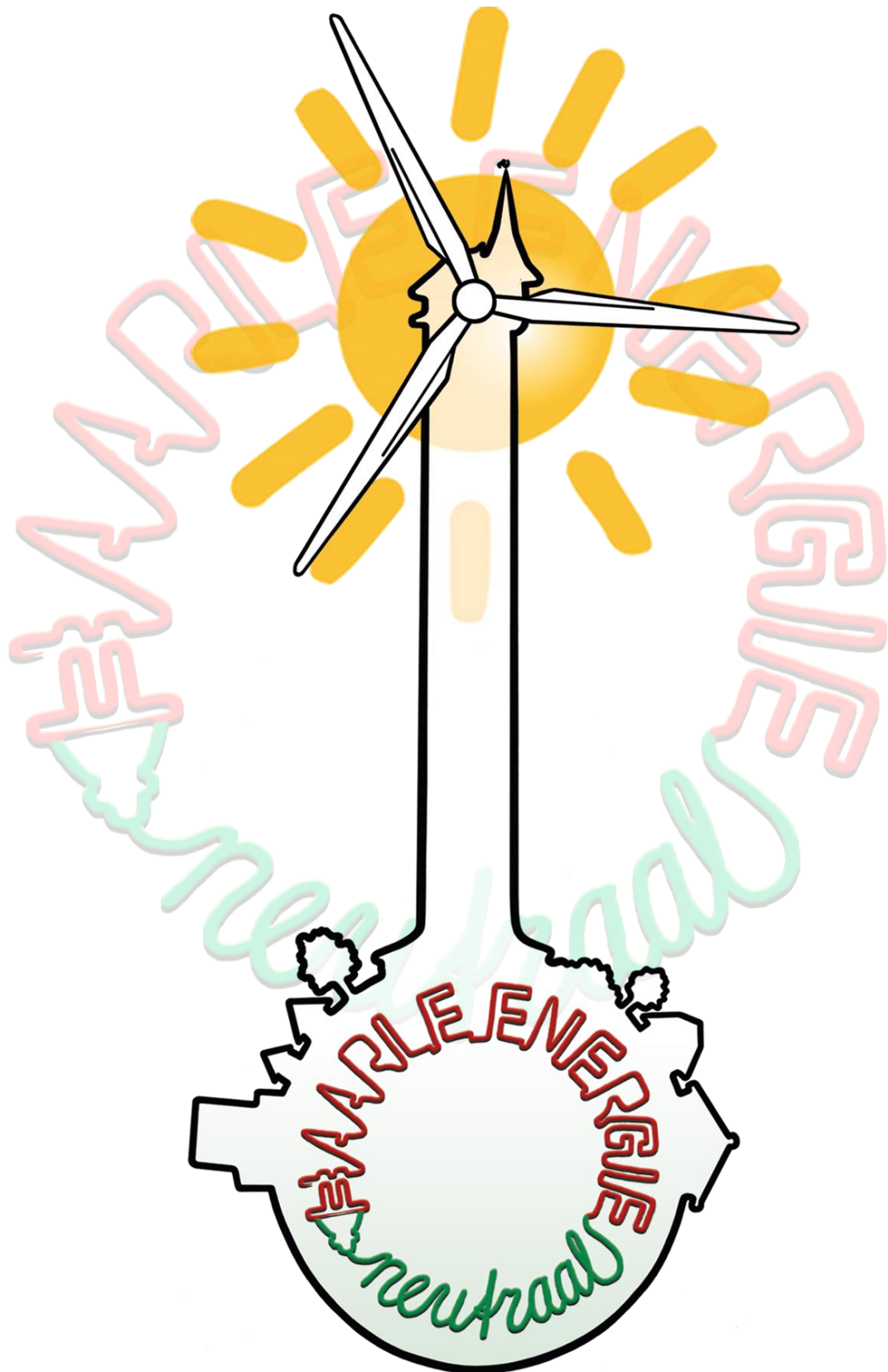

Informatiebulletin

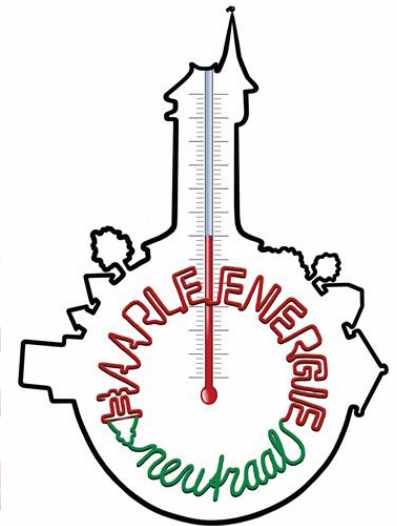

Waarom dit informatiebulletin?

De aarde warmt op en ons klimaat verandert snel door de uitstoot van vervuillende CO₂. Wij moeten, met z'n allen, actie ondernemen om verdere opwarming van de aarde te voorkomen. De komende jaren gaan alle huishoudens en alle bedrijven over op schone energie. Dat gaan wij in Haarle ook merken, want duurzame elektriciteit zal lokaal opgewekt moeten worden met zon en/of wind. Haarle moet zijn steentje bijdragen, net als elk dorp en elke stad.

Uw betrokkenheid is gewenst

De gemeente Hellendoorn vraagt aan haar inwoners of en hoe ze betrokken willen worden bij de invulling van deze energietransitie waarvoor we met z'n allen staan. Vanuit deze vraag aan Plaatselijk Belang Haarle is de werkgroep Haarle Energie Neutraal opgericht. Om u te informeren over de verschillende vraagstukken en mogelijkheden, hebben we (naast de dorpsavonden) dit informatiebulletin opgesteld. De informatie in dit bulletin kan u helpen bij het beantwoorden van de vragen, die wij u voorleggen in een voorkeursformulier. Als stemgerechtigde inwoner van Haarle ontvangt u dit formulier, waarop u kunt aangeven of en hoe u denkt dat Haarle duurzame elektriciteit op moet wekken. Dit informatiebulletin bevat achtergrondinformatie en uitleg over dit voorkeursformulier. Heeft u behoefte aan meer informatie, kijk dan op www.haarle.com/energie.

Energietransitie op micro en macro-niveau.

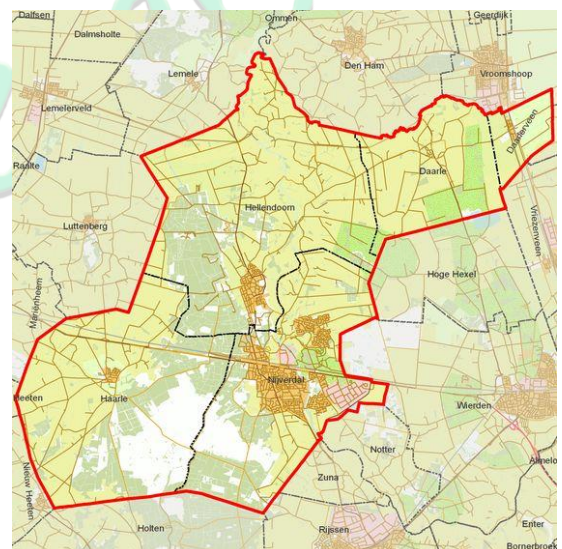
In het Klimaatakkoord van Parijs (2015) hebben 195 landen samen stevige afspraken gemaakt om de uitstoot van broeikasgassen tussen 2020 en 2050 terug te dringen. Om de opwarming van de aarde te beperken moet de CO₂-uitstoot rond 2050, het jaar van de deadline, volledig zijn afgebouwd. Een van de belangrijkste afspraken uit het akkoord van Parijs is dat de temperatuur op aarde tot 2050 maximaal 1,5 graad Celsius stijgt. Volgens klimaatonderzoekers zijn de gevolgen van klimaatverandering bij deze temperatuurstijging nog beheersbaar. Alle landen verplichten zich hun best te doen om de uitstoot van broeikasgassen en schadelijke stoffen drastisch te verminderen.

Als één van de 195 landen heeft Nederland in 2019 een eigen klimaatakkoord opgesteld. Het streven in dit klimaatakkoord is de helft minder CO₂-uitstoot in 2030 (ten opzichte van 1990) en 95% minder uitstoot in 2050. Het kabinet zet hiermee een belangrijke stap richting de klimaatdoelen van 'Parijs'.

Nederlandse gemeenten hebben eind 2019 met een grote meerderheid ingestemd met de doelen in het klimaatakkoord. Ze werken samen met medeoverheden, maatschappelijk partners, bedrijfsleven en inwoners om deze doelstellingen en maatregelen uit het klimaatakkoord uit te voeren.

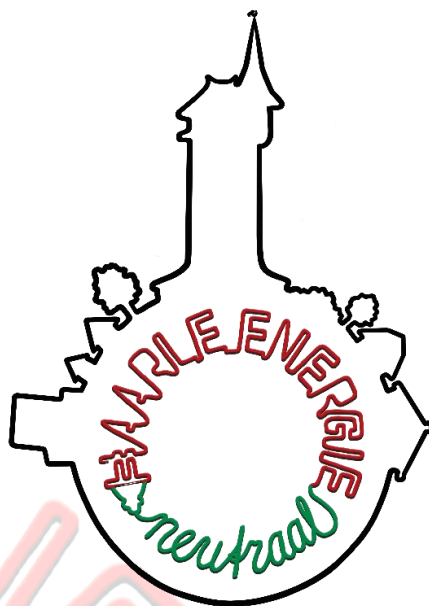
De gemeente Hellendoorn

Net als alle andere gemeenten, heeft de gemeente Hellendoorn de taak om de energietransitie in haar eigen gemeente te coördineren. In 2050 moet de hele gemeente volledig energieneutraal zijn en dus volledige draaien op zelf opgewekte elektriciteit. Onze gemeente staat daarom in nauw contact met de verschillende dorpskernen en ook met de provincie en energiebedrijven, om erop toe te zien dat er in de toekomst voldoende duurzame elektriciteit is voor ons allemaal.

In principe speelt de gemeente geen rol in de levering van elektriciteit of gas aan inwoners. De gemeente speelt echter wel een rol in de ruimtelijke ordening, het gebruik van ons landschap. Om elektriciteitsprojecten te realiseren, zoals het plaatsen van windturbines of zonneweides, moet de gemeente een vergunning afgeven.

De gemeente Hellendoorn wil de inwoners betrekken in de ontwikkeling van de plannen door hen zeggenschap te geven over de energietransitie in hun directe omgeving. Energiewerkgroepen als Haarle Energie Neutraal spelen een belangrijke rol in de energietransitie in de gemeente Hellendoorn: zij informeren en bevragen hun mede-dorpsgenoten over de gewenste invulling voor het opwekken van duurzame energie. De werkgroepen van de verschillende dorpskernen varen hun eigen koers en de gemeente ondersteunt hen daarbij. Er is door de gemeente vooraf geen keuze gemaakt in zonne- of windenergie. De invulling gebeurt op basis van de voorkeuren uit de gebieden. Ook heeft de gemeente geen locaties vastgesteld voor grootschalige opwek.

Haarle Energie Neutraal

De werkgroep Haarle Energie Neutraal heeft de handschoen opgepakt om in Haarle actief aan de slag te gaan met het verminderen van de CO₂ uitstoot en dit voor het hele dorp inzichtelijk en toegankelijk te maken. De afgelopen maanden heeft de daarom via zes dorpsavonden de Haarlaren geïnformeerd over de opties die er liggen. Er zijn in Haarle verschillende projecten geïnitieerd en gerealiseerd.

Zon op dak

De afgelopen jaren hebben veel inwoners van Haarle zonnepanelen op hun dak geplaatst om zelf elektriciteit op te wekken. In 2019 organiseerde Haarle Energie Neutraal een project om ook gezamenlijk zonnepanelen te plaatsen. Zo kwamen er nog eens 500 zonnepanelen op 45 woningen in Haarle. Daarnaast heeft de CAVV het initiatief genomen voor een coöperatief zon-op-dak-project, waardoor 26 Haarlese huishoudens sinds kort duurzame elektriciteit ontvangen. Momenteel wordt er in Haarle zo'n 1.300.000 kWh aan duurzame elektriciteit opgewekt.

'Zon op land' en/of 'wind' nodig

Uitsluitend 'zon op dak' is echter niet genoeg om de opgave te halen en genoeg duurzame energie op te wekken. Ook niet als we alle geschikte daken in Haarle voorzien van zonnepanelen. We hebben ook 'zon op land' of 'wind' nodig om voldoende duurzame elektriciteit op te wekken.

Energiecoöperatie Haarle

Samen elektriciteit opwekken betekent ook samen besluiten over het plaatsen van zon- en/of windinstallaties. Dit kunnen we doen door zelf te investeren in een energiecoöperatie voor Haarle. Een coöperatie wordt door leden opgericht bij een notaris en wordt door haar eigen leden bestuurd. Alle leden hebben zeggenschap via een stem in de jaarvergadering. In tegenstelling tot een vereniging mag een coöperatie wél winst onder haar leden verdelen. Met een eigen energiecoöperatie kunnen wij gezamenlijk investeren in het beheer van een windturbine en/of een zonneweide en kan er gezamenlijk elektriciteit worden opgewekt en afgenomen. De

winsten uit de verkoop van de opgewekte elektriciteit vloeien terug naar de deelnemers, de investeerders van de coöperatie. Er kan vervolgens bijvoorbeeld worden gekozen om de financiële baten ten goede te laten komen aan Haarlese projecten of om verenigingen en/of omwonenden te compenseren. De leden van de coöperatie kunnen zelf ook de groene stroom afnemen. Zij financieren hun eigen stroom en verdienen de investering ruimschoots terug. Op deze manier krijgt de Haarlese inwoner controle over zijn/haar eigen elektriciteitsvoorziening.

Geeft de meerderheid van de inwoners van Haarle aan om niet zelf de regie te willen houden, dan heeft Haarle ook geen zeggenschap over mogelijke elektriciteitsprojecten die in en rond Haarle zullen worden ontwikkeld. Niet over de omvang, noch de locaties, noch de opwektechnieken.

De gemeente beslist

In maart 2021 zal de gemeente Hellendoorn een plan presenteren voor de opwek van duurzame elektriciteit tot 2030 in en voor de gehele gemeente. Voor de zomer van 2021 zullen de Twentse gemeenten gezamenlijk het totale plan voor de regio bij de regering in Den Haag indienen.

Inwoners van Haarle kunnen hun voorkeur voor de opwek van duurzame elektriciteit kenbaar maken door de vragen in het voorkeursformulier te beantwoorden. Als daaruit blijkt dat de meerderheid van de inwoners kiest voor 'eigen zeggenschap', dan dient Plaatselijk belang Haarle (namens de inwoners van Haarle) uiterlijk 31 januari 2021 een voorstel in bij de gemeente, met de keuze van Haarle voor de lokale opwek van elektriciteit in Haarle.

Neemt de gemeente de voorkeur van Haarle over?

Hoe het plan van de gemeente eruit ziet, is afhankelijk van onder andere de opwekmogelijkheden en reacties in andere dorpskernen van de gemeente. De gemeenteraad zal de plannen ook moeten goedkeuren. We kunnen dus geen garantie geven dat de voorkeur die Haarle uitspreekt één op één wordt overgenomen. Het is immers aan de gemeente om te besluiten aan wie een vergunning wordt verleent om projecten te realiseren.

Het voorkeursformulier

Om 31 januari een gezamenlijk voorstel in te kunnen dienen bij de gemeente Hellendoorn, zal in de tweede week van december een brief, met een link naar het voorkeursformulier, via de post worden gestuurd naar alle inwoners van Haarle die stemgerechtigd zijn. Op het voorkeursformulier kan door het beantwoorden van zeven vragen (vijf gaan over voorkeur) worden aangegeven of en hoe u denkt dat wij als Haarlénaren samen duurzame elektriciteit moeten opwekken. Wilt u zeggenschap in de energietransitie in Haarle door inzet van een eigen energiecoöperatie, of geeft u er de voorkeur aan om ruimte geven aan andere bedrijven en investeerders voor de opwek van (CO₂ neutrale) elektriciteit?

Elke stemgerechtigde inwoner kan zijn of haar voorkeur aangeven door in te loggen met een unieke code. Als u niet zo handig bent met computers, kunt u contact opnemen met de helpdesk. Het telefoonnummer van de helpdesk staat in uw brief vermeld. U kunt bij de helpdesk ook een papieren vragenlijst opvragen. In de antwoordvelop die u ontvangt, kan (zonder postzegel) uw ingevulde voorkeursformulier opgestuurd worden.

Dit hele proces is in handen gegeven van het externe onderzoek- en adviesbureau Moventum (www.moventum.nl). Dit bureau opereert volledig onafhankelijk (ook Daarle maakt gebruik van dit bureau) en verzorgt ook het tellen van de voorkeuren, het analyseren van de resultaten en het opstellen van een rapportage. Rond de eerste week van januari 2021 verwacht Haarle Energie Neutraal het rapport te ontvangen. Vervolgens stellen wij u op de hoogte van de uitslag in Info Haarle en op www.haarle.com/energie.

Binnen twee weken

We verzoeken u het voorkeursformulier binnen twee weken in te vullen. Haarle Energie Neutraal zal op basis van de resultaten in de rapportage uiterlijk 31 januari 2021 ons voorstel voor de opwek van duurzame energie in Haarle indienen bij de gemeente.

Zeven vragen

Onderstaand worden de verschillende vragen van het voorkeursformulier uitgelegd en voorzien van achtergrondinformatie. Deze informatie is gebaseerd op de huidige kennis en situatie.

Vraag 1: Wel of geen zeggenschap in de energietransitie in Haarle? Bij deze vraag kunt u aangeven of Haarle zelf het initiatief moet nemen om duurzame energie op te wekken door middel van een energiecoöperatie. Leden van de coöperatie investeren zelf in projecten en kunnen hierdoor ook profiteren van de winsten die deze projecten opleveren. Als inwoners van Haarle geen zeggenschap willen, dan ligt het initiatief en de besluitvorming over projecten in Haarle volledig bij de gemeente.

Vraag 2: Ambitie en snelheid. Bij deze vraag kunt u uw ambitie in/voor het opwekken van duurzame elektriciteit aangeven. Deze ambitie bepaalt de snelheid waarmee projecten rond Haarle geïntroduceerd worden. U kunt kiezen uit twee snelheden waarin ons energieverbruik lokaal opgewekt wordt voor het jaar 2030: 30%-50% of 51%-100%. De gemeente Hellendoorn zal uiteindelijk bepalen wat de ambitie voor de gehele gemeente zal worden.

Vraag 3: De opwek-methode. Bij deze vraag kunt u uw voorkeur aangeven voor hoe onze toekomstige elektriciteit moet worden opgewekt:

- Optie 1: Een voorkeur voor alleen zonnepanelen
- Optie 2: Een voorkeur voor alleen windturbines
- Optie 3: Een voorkeur voor een combinatie van zonnepanelen en windturbines
- Optie 4: De gemeente Hellendoorn mag dit voor Haarle bepalen

De meerderheid van de stemmen bepaalt welke opwek-methode zal worden uitgewerkt in het gezamenlijke voorstel aan de gemeente Hellendoorn.

Welke opwekmogelijkheden zijn er bij welke ambitie?

De opwekmogelijkheden zijn afhankelijk van de praktische en financiële uitvoerbaarheid, maar vooral ook het akkoord van de omwonenden. Om tot een gezamenlijk voorstel te komen bij de gemeente, is het belangrijk hier rekening mee te houden. Hieronder worden een aantal theoretische opties uitgewerkt, om inzichtelijk te maken wat er op dit moment haalbaar is. De opties die genoemd worden, zijn opgesteld op basis van de huidige gegevens en houden geen rekening met toekomstige praktische, technische en financiële ontwikkelingen.

	Optie 1	Optie 2	Optie 3	Optie 4
	Zonneweides	Windturbines	Combinatie zonneweides (50%)/windturbines (50%)	De gemeente mag dit voor Haarle bepalen
Indicatieve invulling bij 30% groene elektriciteit van het eigen verbruik (2.614.000 kWh benodigd)	2.6 hectare zonneweides	1(kleine) windturbine van 1MW en 100 m tiphoopte met postcoderoos (aangevuld met zon op dak)	0.6 hectare zonneweides in combinatie met één (kleine) windturbine van 1 MW en 100 meter tiphoopte met postcoderoos	Wordt in deze optie ingevuld door de gemeente
Indicatieve invulling bij 50% groene elektriciteit van het eigen verbruik (5.223.390 kWh benodigd)	5.2 hectare zonneweides	Twee (grote) windturbines van 4,6 MW en 200 meter tiphoopte (=230% van het verbruik van Haarle in 2030) Of 3 (kleine) windturbines van 1 MW en 100 m tiphoopte met postcoderoos	3.2 hectare zonneweides in combinatie met één (kleine) windturbine van 1 MW en 100 meter tiphoopte met postcoderoos	Wordt in deze optie ingevuld door de gemeente
Indicatieve invulling bij 100% groene elektriciteit van het eigen verbruik (11.746.779 kWh benodigd)	11.7 hectare zonneweides	Twee (grote) windturbines van 4,6 MW en 200 meter tiphoopte (=230% van het verbruik van Haarle in 2030)	5.7 hectare zonneweides in combinatie met drie (kleine) windturbines van 1 MW en 100 meter tiphoopte met postcoderoos	Wordt in deze optie ingevuld door de gemeente

- Optie 1: aanname is dat 1 hectare zonneweide 1 miljoen kWh opwekt.
- Optie 2: gekozen is voor kleine windturbines van 1 MW per stuk en een 100m tiphoopte, die 2.000.000 kWh per stuk opwekken (in combinatie met een postcoderoos-subsidieregeling waarvoor per project 500 leden nodig zijn) of twee grote windturbines van 4,6 MW per stuk en 200 meter tiphoopte. Uit de verkennende businesscases bleek dat deze opties financieel haalbaar zijn en er in Haarle ruimte is om deze windturbines te realiseren. De twee windturbines wekken gezamenlijk ongeveer 30 miljoen kWh op. Op dit moment is een kleinere variant, zoals twee windturbines van 150 tiphoopte, financieel niet uitvoerbaar. Het is mogelijk dat de subsidieregelingen in de toekomst aangepast worden, waardoor er ook kleinere windturbines gerealiseerd kunnen worden.
- Optie 3: aanname is dat 1 hectare zonneweide 1 miljoen kWh opwekt. De windturbine van 1 MW en 100 meter tiphoopte wekt ongeveer 2 miljoen kWh op. De huidige regelingen maken het op dit moment niet mogelijk om deze windturbine te realiseren. In 2021 komt echter de nieuwe postcoderoos-subsidieregeling beschikbaar waarmee deze windturbine te realiseren is. Omdat de regeling nog niet helemaal is uitgewerkt zijn we in deze optie van maximaal twee windturbines uitgegaan en is het aandeel zonneweides groter. De exacte verhouding tussen zon en wind zal in de komende jaren vorm krijgen.
- Een PostCodeRoos is een afgebakend gebied waarbinnen een lokale energiecoöperatie haar deelnemers kan werven omdat zij -bij deelname- recht hebben op teruggave van de energiebelasting. Voorwaarde is wel dat deze deelnemers op het net aangesloten zijn via een kleinverbruikersaansluiting (max. 3 x 80 Ampère). Dit PostCodeRoos gebied wordt bepaald door de plaats (4-cijferige postcode) waar de productie installatie voor de opwek gesitueerd is.

- Er is uitgegaan van de onderstaande gegevens (uitgedrukt in kilowattuur) met betrekking tot energieverbruik in Haarle:

Energieverbruik Haarle 2017	11.444.543			
Energieverbruik Haarle 2030 (+14% groei)	13.046.779			
			Minus zon op dak 2020 (kWh)	op te wekken kWh in 2030
Totaal op te wekken energie 2030	13.046.779	100%	1.300.000	11.746.779
	6.523.390	50%	1.300.000	5.223.390
	3.914.034	30%	1.300.000	2.614.034

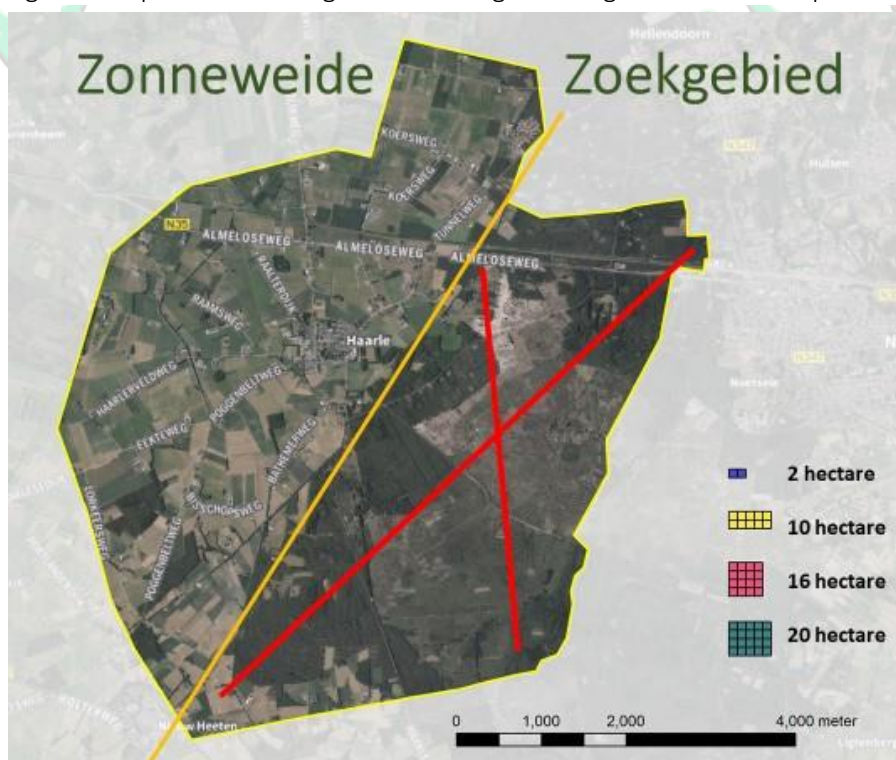
- Voor het vaststellen van hoeveelheid duurzaam op te wekken elektriciteit is de huidige productie door middel van zon op dak in 2020 er vanaf getrokken. Wat het aandeel zon op dak in 2030 zal zijn is nu nog niet te zeggen. De verwachting is dat dit ongeveer het dubbele zal zijn van het aandeel in 2020 (dus 2.600.000 kWh)

Vraag 4:

De keuze voor zonneweides. Bij deze vraag kunt u uw voorkeur aangeven over de wijze waarop invulling van de eventueel te plaatsen zonneweides moet plaatsvinden.

Zoekgebieden

In de afbeelding hieronder ziet u het zoekgebied voor zonneweiden in Haarle. Zoekgebieden zijn de gebieden die in aanmerking kunnen komen voor de opwekking van wind en grootschalig. De gemeente kan geen vergunning afgeven voor plaatsing van zonneweiden (of windturbines) in het Natura 2000 gebied van de Sallandse Heuvelrug rechts op de kaart. Het geel omrande gebied is geschikt voor het plaatsen van

zonneweides. Met blokjes staat aangegeven hoe groot de oppervlakte op de kaart. U hoeft nu nog niets te vinden van waar zonneweides zouden moeten komen, dit plaatje geeft alleen aan dat er in Haarle op veel plekken zonne-energie opgewekt zou kunnen worden.

Visualisatie zonneweide

In onderstaande afbeeldingen ziet u links een visualisatie van een zonneweide in vogelvlucht van 2 hectare groot, rechts een zonneweide van 20 hectare groot.

Gebruik maken van de Zonneladder

De zonneladder maakt het voor u inzichtelijk welke stappen er worden doorlopen bij het opwekken van elektriciteit door zon. De Zonneladder brengt hiërarchie aan in het beoordelen van de geschiktheid van locaties: pas wanneer locaties op een hogere trede van de ladder voor een bepaald initiatief niet voldoende beschikbaar of geschikt zijn, komen locaties op een lagere trede in beeld.

1. *Gebouwgebonden zon op dak*

De voorkeur gaat uit naar het zoveel mogelijk opwekken van zonne-energie met gebouwgebonden installaties, dat zijn huizen, maar ook stallen en (andere) bedrijven. We hebben eerder gesproken over een ambitie van het verdubbelen van zon op dak in 2030 ten opzicht van de opwek in 2020.

2. *Grondgebonden zon op maaiveld*

Als er onvoldoende geschikte ruimte beschikbaar is om het opwekken van zonne-energie te koppelen aan gebouwen, wordt gekeken naar grondgebonden mogelijkheden. Dit zijn locaties binnen bestaand stedelijk gebied wordt gekozen.

Dat kunnen ook bedrijventerreinen en woningbouwlocaties die op korte tot middellange termijn geen invulling krijgen en daarmee geschikt kunnen zijn voor de opwekking van zonne-energie.

3. *Grondgebonden met maatschappelijk draagvlak*

Als laatste trede op de zonneladder komen ook grondgebonden opstellingen buiten het bestaande stedelijke gebied in beeld. Voorwaarde voor dit soort initiatieven is dat ze kunnen rekenen op betrokkenheid en breed maatschappelijk draagvlak vanuit de directe omgeving.

Vraag 5: De plaatsing van windturbines. Bij deze vraag kunt u uw voorkeur aangeven in de wijze waarop de eventueel te plaatsen windturbines geplaatst moeten worden.

Hieronder ziet u een kaart van Haarle met zoekgebieden voor windturbines. Bij deze studie is rekening gehouden met: de plekken waar een spoorlijn loopt, hoogspannings- en gasleidingen liggen, Natura 2000 gebied en de afstand tot woningen (300 meter bij kleine windturbines, 400 meter tot grote windturbines). Er zijn meerdere locaties in Haarle waar kleine windturbines tot 100 meter tiphoogte geplaatst zouden kunnen worden: aangegeven met de blauwe vlekken. Er is maar één locatie waar ook hogere windturbines tot 200m tiphoogte geplaatst zouden kunnen worden: dat is in Heldersbroek in Haarle-Noord (zie cirkel op de kaart).

Visualisatie windturbinen

In onderstaande afbeeldingen ziet u links een visualisatie van een windturbine van 100 meter tiphoogte, rechts van een windturbine van 200 meter tiphoogte. De locatie is willekeurig ergens in Nederland en dus niet een situatie in de omgeving van Haarle.

Afstand in meters	100 meter tiphoogte (één windturbine)	200 meter tiphoogte (twee windturbines)
700		

Vraag 6: Bij deze vraag wordt u gevraagd aan te geven of u binnen de bebouwde kom van Haarle woont of in het buitengebied. Dit is om inzicht te krijgen in de voorkeuren in relatie met het wonen binnen of buiten de bebouwde kom.

Vraag 7: Hier wordt u de mogelijkheid geboden in een 'open opmerkingen veld' om uw mening te geven, suggesties te delen of iets anders te plaatsen dat u graag mee wilt geven aan de werkgroep Haarle Energie Neutraal. U bent niet verplicht deze vraag te beantwoorden.

De werkgroep Haarle Energie Neutraal hoopt u met dit informatiebulletin die informatie te hebben gegeven, die u helpt om u voorkeur te bepalen. Meer informatie is te vinden op www.haarle.com en daar vindt u ook de contactgegevens van de werkgroep.

